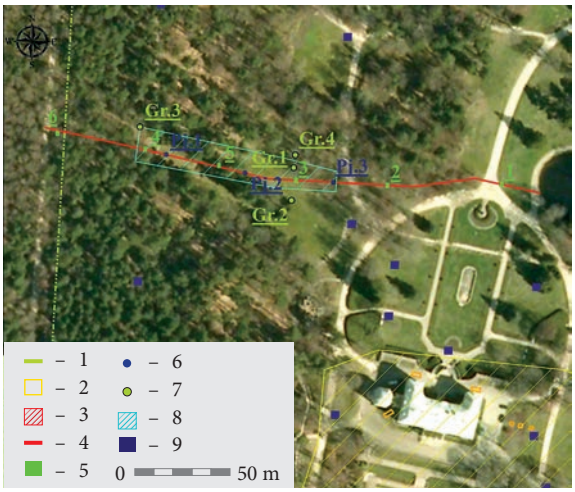
akmeninės trinamosios girnos (3 pav.). Taip pat duobėje aptiktas kaulo rago dirbinio ruošinys, keramikos lygiu ir grublėtu paviršiumi, molio tinko, gyvūnų kaulų.

Geomagnetinių tyrimų metu užfiksuotų linijinių struktūrų, spėjamo piliakalnio šlaite buvusio pylimo versija nepasitvirtino. Archeologinių tyrimų metu šioje vietoje aptikta geologinė struktūra – pilkos spalvos žvyro intarpas įžemio smėlio fone.

Liškiava Hillfort

In 2013, a geophysical survey and an excavation were conducted at Liškiava Hillfort (S Lithuania) (Fig. 1). During the geomagnetic survey in an area of about 1870 m^2, anomalies were discovered in the vicinity of the reconstructed tower. Lines and local anomalies were recorded and trenches excavated at these locations. Two 2 x 5 m trenches, nos. 9 and 10 (a total of 20 m^2) were excavated (Fig. 2). A mid-1st – early 2nd-millennium, 7 cm – 1.05 m thick cultural layer was discovered in them and 181 finds collected, including 6 single finds, 167 sherds of hand built and hand thrown pottery, 13 pieces of clay daub, one piece of metal smelting slag, and animal bones. Trench 9 contained three 3 semicircular or round pits from 42 x 39 to 121 x 52 cm diameter and from 10 cm to 1.05 m deep, one of which contained a quern stone (Fig. 3).



1 pav. Tyrinėtos teritorijos planas: 1 – Palangos dvaro sodyba; 2 – dvaro rūmų kalvos gyvenvietė (2010 m. R. Kraniausko tyrimai); 3 – Litorinos jūros kranto senovės gyvenvietė (2010 m. R. Kraniausko tyrimai); 4 – lietaus nuotekų trasa; 5 – šurfų vieta ir numeris; 5 – pjūvių vieta ir numeris; 6 – gręžiniai; 7 – aptiktas kultūrinis sluoksnis; 8 – 2013 m. V. Žulkaus tyrimų vieta; 9 – 2010 m. R. Kraniausko tyrimų vieta. D. Balso brėž.

Fig. 1. Plan of the investigated territory: 1 – the Palanga Manor complex (UK 23429); 2 – the settlement of the manor palace's hill (investigated in 2010 by R. Kraniauskas); 3 – the ancient settlement on the shore of the Littorina Sea (investigated in 2010 by R. Kraniauskas); 4 – the drainage line; 5 – test pit site and number; 5 – section site and number; 6 – boreholes; 7 – the discovered cultural layer; 8 – site investigated in 2013 by V. Žulkus; 9 – site investigated in 2010 by R. Kraniauskas.

Darius Balsas

Palangos dvaras

2013 m. Palangoje, saugomoje Palangos dvaro sodybos teritorijoje planuojamos rekonstruoti lietaus nuotekų trasos vietoje buvo atlikti žvalgomieji tyrimai. Nuo 1976 iki 1993 m. Palangos dvaro sodybos teritorijoje esančius archeologinius objektus tyrinėjo V. Žulkus. Šių tyrimų rezultatai buvo paskelbti atskira knyga (Žulkus V., Palangos viduramžių gyvenvietės, *AHUK*, t. VI, Klaipėda, 1997). 2010 m. beveik visame dvaro teritorijos plote tyrinėjo R. Kraniauskas. Jis vėl aptiko XII–XIII a. kultūrinius

sluoksnius, sudegusių pastatų vietas su jose buvusiu inventoriumi (*ATL 2010 metais,* V., 2011, p. 45–60).

2013 m. 250 m ilgio lietaus nuotekų trasos vietoje buvo ištirti 6 2x1 m dydžio šurfai – iš viso 12 m^2, žvalgyta pati trasa (1 pav.). Tyrimų metu aptiktas IX–XII a. kultūrinis sluoksnis. Šurfuose po 20–40 cm storio velėnos, dirvožemio ir supiltiniais molio ir žvyro sluoksniais rasti XX a. 6 dešimtmetyje paklotos lietaus nuotekų trasos 1,2–1,5 m pločio perkasimai ir keraminiai vamzdžiai. Šurfe 5 po 25 cm storio velėnos ir dirvožemio bei po 90 cm storio supustyto smėlio sluoksniais 1,25 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus aptiktas iki 15 cm storio pilko smėlio su smulkiais degėsiais kultūrinis sluoksnis, kuriame rasta smulkių sunykusių molio tinko gabaliukų. Mažiau intensyvus analogiškas kultūrinis sluoksnis fiksuotas 1,3 m gylyje šurfe 4. Toks pat sluoksnis fiksuotas gręžinyje 1. Remiantis anksčiau atliktų tyrimų medžiaga, preliminariai šį kultūrinį sluoksnį galima datuoti IX–XII a.

Palanga Manor

In 2013, a field evaluation (six test pits, a total of 12 m^2) was conducted at the site of a 250 m long drainage line to be reconstructed in the protected territory on the grounds of the Palanga Manor complex in Palanga. A 9th–12th-century, 15 cm thick cultural layer of grey sand with fine pieces of charcoal was discovered (Fig. 1).

Darius Balsas, Marius Petkus,
Rokas Kraniauskas

Gyvenvietė Palangoje, Žemynos gatvėje 7

2013 m. sklype Palangoje, Žemynos g. 7, buvo atlikti archeologiniai tyrimai. Prieš tai tais pačiais 2013 m. šiame sklype atlikti žvalgomieji tyrimai (vadovas K. Perminas – žr. straipsnį šiame leidinyje). Palangos miestelis istoriniuose šaltiniuose pradėtas minėti nuo XVI a. pradžios, tačiau jo XVI–XVIII a. urbanistinė raida nėra aiški. Miestelio atsiradimą dabartinėje senojo miesto vietoje greičiausiai skatino kelių sankryža iš Prūsijos ir Žemaitijos. Keliai susijungė ties Ronžės upeliu, jo dešiniajame krante, kur veikė muitinė ir smuklė. O Palangos dvaras buvęs kitoje vietoje (jis kol kas neidentifikuotas). Senosios Palangos valakinis kaimas buvo tolėliau į Š. Žemynos g. 7 sklypo vieta buvo urbanizuota ne anksčiau kaip XX a. pradžioje, o dar XVIII a. pabaiga datuojamame kartografiniame plane čia vaizduojama smėlinga dykynė.

Greta Žemynos g. 7 sklypo 2010 m. R. Kraniauskas ištyrė 2 perkasas Žemynos g. 11 sklype (bendras 20 m^2 plotas). Čia aptiktas smėlio pustymų sluoksnis ir senasis dirvožemis be kultūrinio sluoksnio požymių. Tiek Žemynos g. 7, tiek Žemynos g. 11 sklypuose reliktinio reljefo situacija panaši. Abiejuose identifikuotas senasis žemės paviršius kyla Š kryptimi, o P dalyje eolinio smėlio klodai yra storesni (*ATL 2010 metais*, V., 2011, p. 539). Apie 200 m į ŠR nuo tirto sklypo yra VIII–XIII a. datuojamas Palangos kapinynas II (UK 1809), tyrinėtas 1962 ir 1987 m. V. Žulkaus nuomone, kapinynas buvo įrengtas kalvelėje, nusitęsusioje iš ŠR į PV, o R ir V dalyje buvusios pelkėtos žemumos.